

Guía docente

Guía docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Espacio de libertad, seguridad y justicia		Código	612447311
Titulación	Mestrado Universitario en Dereito: Estudos da Unión Europea (Plan 2017)			
Descriptores				
Ciclo	Periodo	Curso	Tipo	Créditos
Máster Oficial	2º cuatrimestre	Primero	Optativa	6
Idioma	CastellanoGallego			
Modalidad docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito PrivadoDereito Público			
Coordinador/a		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descripción general	A docencia que se imparte nesta materia persigue principalmente a adquisición polo estudante dun grao axeitado de coñecementos sobre a materia do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza, que integra: A) Dereito Procesual Penal e Civil: Adquirir os coñecementos básicos sobre a cooperación xudicial en materia civil e penal no marco da Unión Europea. B) Dereito Penal: Adquirir os coñecementos básicos sobre os procedementos e mecanismos mediante os cales está a xurdir un emerxente sistema penal da Unión Europea, así como os primeiros resultados normativos deste novedoso ius puniendi da Unión. C) Dereito Internacional Privado: Adquirir os coñecementos básicos sobre multiculturalidade, uniformidade e orden público no espazo de xustiza e seguridade. Asemade, coas aulas prácticas desta materia preténdese que os coñecementos teóricos podan ser aplicados polos estudantes para a resolución de casos prácticos, o que lles servirá non só como exercicio para o afianzamento dos coñecementos adquiridos, senón tamén para acadar unha serie de destrezas que poderán aplicar no exercicio profesional.			

Competencias del título

Código	Competencias del título

Resultados de aprendizaje

Resultados de aprendizaje	Competencias del título		
Que o alumno coñeza as claves do réxime de libre circulación de persoas, servizos e capitais			
Coñecemento das institucións da UE e das vías de acceso ante elas para os cidadáns e persoas xurídicas			
Coñecemento dos diferentes estatutos xurídicos persoais existentes baseándose na nacionalidade: nacionais, comunitarios e estranxeiros alleos ao espazo Schengen.			
Manexo solvente do portal xurídico comunitario en Internet, incluso dende a casa, ós efectos de poder localizar todo tipo de documentación xurídica da Unión Europea, normativa ou non normativa.			
Coñecemento e aplicación do sistema de recursos e procedementos xudiciais comunitarios.			
Estudo dos elementos integradores do espazo de liberdade, seguridade e xustiza			
Capacidade crítica para analizar as distintas problemáticas derivadas dos aspectos xurídicos, institucionais, xeográficos e materiais que integran a dimensión exterior da Unión Europea.			
Que o alumno sexa capaz de aplicar coñecementos para a resolución de problemas nos novos ámbitos ou en ámbitos pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos ou multidisciplinares.			
Que sexa capaz de comunicar as súas conclusións -así como os coñecementos e razóns que as sustentan- a públicos especializados e non especializados.			

Contenidos

Tema	Subtema
Bloque 1º.- DEREITO PENAL	Lección 1ª.- Os presupostos dun Dereito Penal da UE: Evolución histórica e situación actual Lección 2ª.- Europeización do Dereito e sistemas penais dos Estados membros Lección 3ª.- O Corpus Iuris como modelo operativo. Perspectivas do Dereito Penal da UE Lección 4ª.- Dereito Penal Económico da UE: libre competencia, branqueo de capitais, tutela dos intereses financeiros da UE Lección 5ª.- Políticas penais da UE en materia de delincuencia organizada transnacional: terrorismo, migracións ilegais, tráfico de drogas Lección 6ª.- Dereito Penal ambiental e delitos contra a Administración pública
Bloque 2º-A.- DEREITO PROCESUAL ? Cooperación xudicial en materia civil	Lección 7ª.- A cooperación xudicial civil no proceso de construción da UE Lección 8ª.- A asistencia xudicial civil entre os Estados membros da UE Lección 9ª.- Os procesos europeos
Bloque 2º-B.- DEREITO PROCESUAL ? Cooperación xudicial en materia penal	Lección 10ª.- Eurojust e os equipos conxuntos de investigación na Unión Europea Lección 11.- A orde de detención e entrega europea Lección 12ª.- O recoñecemento mutuo de resolucións e de probas en materia penal
Bloque 3º.- DEREITO INTERNACIONAL PRIVADO	Lección 13ª.- Diálogo cultural versus multiculturalidade no espazo de xustiza e seguridade Lección 14ª.- A aproximación do Dereito Civil europeo: uniformidade versus seguridade Lección 15ª.- A importancia da delimitación dun concepto de orde pública europea

Planificación				
Metodoloxías / pruebas	Competencias	Horas presenciales	Horas no presenciales / traballo autónomo	Horas totales
Discusión dirixida		4	16	20
Presentación oral		6	60	66
Sesión magistral		40	60	100
Proba mixta		8	54	62
Atención personalizada		2	0	2
(*) Los datos que aparecen en la tabla de planificación són de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de los alumnos				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	A discusión dirixida é unha ferramenta que propicia a intervención do alumnado en clase a partir dun tema proposto sobre as materias que se están a impartir e, normalmente, de actualidade. Así mesmo provoca que o alumnado busque solucións de xeito rápida a partir do coñecemento adquirido nas sesións anteriores
Presentación oral	A presentación oral é unha técnica habitualmente utilizada nos Mestrados para a exposición oral dos traballos preparados polo alumnado. Unhas veces trátase dun traballo de investigación, outras da presentación de casos resoltos, etc.
Sesión magistral	As clases presenciais desenrólanse a partir dunhas sesións teóricas baseadas na lección magistral. Despois úsanse outras técnicas como as discusións dirixidas ou as presentacións orais
Proba mixta	Para a avaliación do alumnado ademais do que supón a avaliación continua durante o desenvolvemento do módulo tense en conta o resultado dunha proba mixta que, se ben pode variar dun curso a outro, basicamente está composta de preguntas tipo test, preguntas curtas, algunha pregunta a desenvolver e a resolución de casos prácticos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Presentación oral	Normalmente, para a preparación da presentación oral dos traballos de investigación ou dos casos resoltos é aconsellable a participación do profesorado para a supervisión, a resolución de dúbidas, a corrección dos borradores, etc.
Prueba mixta	Así mesmo en vistas á preparación da proba mixta é moi conveniente a consulta e o asesoramento do profesorado, o cal require unha atención personalizada.

Evaluación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Calificación
Discusión dirixida		A valoración da discusión dirixida consistirá na asistencia habitual as clases presenciais e na participación dos mesmos	2
Presentación oral		Para a cualificación da presentación oral valorarase, principalmente, a calidade do traballo presentado ou a do caso resolto. Así mesmo, terase en conta a claridade na exposición e a corrección na argumentación e nas respostas ás cuestións formuladas	20
Prueba mixta		Tal e como se expuxo no apartado das metodoloxías a proba conxunta pode estar constituída por varios capítulos: preguntas tipo test, curtas, a desenrolar, caso práctico, etc. Dependendo da configuración do exame concreto farase unha ponderación dos resultados de todas as cuestións	65
Sesión magistral		A valoración da sesión maxistral consistirá na asistencia habitual ás clases presenciais e na participación nos debates dirixidos e na resposta ás cuestións formuladas	11
Otros			

Observacións avaliación

Fuentes de información	
Básica	Bibliografía básica: ARMENTA DEU, T., GASCON INCHAUSTI, F. y CEDEÑO HERNAN, M. (Coordinadores) con AAVV. El Derecho procesal penal en la Unión Europea. Madrid, 2006. AA.VV.: El tercer pilar de la Unión Europea. La cooperación en asuntos de Justicia e interior. Madrid, 1997. AA.VV.: El espacio europeo de libertad, seguridad y Justicia, Madrid, 2000. Fonseca Morillo, F.: El espacio de libertad, justicia y seguridad. Barcelona, 2002. Peers, S.: EU justice and home affairs law. London, 2000.
Complementaria	Bibliografía complementaria: MUSACCHIO, V., Diritto penale dell'Unione Europea. Cedam, Padova, 2005. AA.VV., Harmonization of Criminal Law in Europe, Intersentia. Antwerp, 2005. DANNECKER, G., Evolución del derecho penal y sancionador comunitario europeo. Marcial Pons, Madrid, 2001. CARNEVALI RODRÍGUEZ, R., Derecho penal y derecho sancionador de la Unión Europea. Comares, Granada, 2001. Gascón Inchausti, F.: El título ejecutivo europeo para créditos no impugnados, Navarra, 2005. Herrera Petrus, C.: La obtención internacional de pruebas. Asistencia jurisdiccional en Europa, Bolonia, 2005. Diago Diago, M.P.: La obtención de pruebas en la Unión Europea, Navarra, 2003. Walter, G.; Baumgartner, S.P.: Recognition and enforcement of foreign judgements outside the scope of the Brussels and Lugano conventions, The Hague, 2000. Werlauff, E.: Common European procedural law: European law requirements imposed on national administration of justice, Copenhagen, 1999. Recursos web: BIBLIOTECA UDC: http://www.udc.es/biblioteca/ BOE: http://www.boe.es/ DOGA: http://www.xunta.es/dog/ BASE DE DATOS ARANZADI: http://www.westlaw.es/westlaw/ (só pode consultarse a través da UDC) PORTAL DE DERECHO IUSTEL: http://www.iustel.com/ (só pode consultarse a través da UDC) UNIÓN EUROPEA: http://europa.eu/ EUROPOL: http://www.europol.europa.eu/ EUROJUST: http://www.eurojust.europa.eu/ RED JUDICIAL EUROPEA EN MATERIA CIVIL Y MERCANTIL: http://ec.europa.eu/civiljustice/ ATLAS JUDICIAL EUROPEO: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_es.htm RED JUDICIAL EUROPEA EN MATERIA PENAL: http://www.ejn-crimjust.eu.int/

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente
Espacio de Libertad, Seguridad y Justicia/612402206
Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente
Asignaturas que continúan el temario
Otros comentarios

(*) La Guía Docente es el documento donde se visualiza la propuesta académica de la UDC. Este documento es público y no se puede modificar, salvo cosas excepcionales bajo la revisión del órgano competente de acuerdo a la normativa vigente que establece el proceso de elaboración de guías